

درسنامه مامائی و مراقبت‌های ویژه

مؤلف:

مهوش دانش کجوری



انتشارات شهرآب



انکشتات آپدیت‌سازان



انتشارات شهرآب

دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، کوچه بهشت‌آیین، پلاک ۴۲، طبقه دوم
کد پستی: ۱۳۱۴۹
تلفن و نمابر: ۶۶۴۰۲۰۵۴

درسنامه مامائی و مراقبت‌های ویژه

مؤلف : مهوش دانش‌کجوری
ناشر : شهرآب - آینده‌سازان
نوبت چاپ : اول
تاریخ انتشار : ۱۳۸۵
تیراژ : ۲۰۰۰ نسخه
لیتوگرافی : نورنگ
چاپ و صحافی : پژواک اندیشه
شابک : ۹۶۴-۶۸۲۷-۴۷-۰
ISBN 964-6827-47-0
 حقوق چاپ برای انتشارات شهرآب محفوظ است.

فهرست‌نویسی پیش از انتشار

دانش‌کجوری، مهوش
 درسنامه مامائی و مراقبت‌های ویژه / مؤلف مهوش دانش‌کجوری. --
 تهران: آینده‌سازان: شهرآب، ۱۳۸۴
 ۴۰۰ ص.: مصور.
ISBN 964-6827-47-0
 فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیا.
 کتابنامه: ص [۳۹۷] - ۴۰۰.
 ۱. مامائی. -- دستنامه‌ها. ۲. زنان. -- بیماریها. -- پرستاری و مراقبت.
 ۳. زایمان. -- بهداشت. الف. عنوان.
 ۶۱۸/۲ RC/۵۴۱۵۲۴
 کتابخانه ملی ایران
 ۸۴-۳۴۷۲۷ م

مراکز پخش:

مرکز پخش انتشارات شهرآب : تهران، خیابان انقلاب، خیابان اردیبهشت، کوچه بهشت‌آیین،
 پلاک ۴۲، طبقه اول، کد پستی: ۱۳۱۴۹ **تلفن و نمابر:** ۶۴۹۹۹۹۰۱
فروشگاه مرکزی انتشارات شهرآب : تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع فرهنگی
 فروزنده، پلاک ۳۲۲ **تلفن:** ۶۹۶۱۱۰۰ **فکس:** ۶۹۶۱۱۰۱
فروشگاه شماره ۲ انتشارات شهرآب : تهران، خیابان انقلاب، ضلع جنوب شرقی میدان، بازار بزرگ کتاب،
 طبقه پایین همکف، پلاک ۱۵ **تلفن:** ۶۴۹۷۵۲۶
فروشگاه آینده‌سازان : تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع فرهنگی
 فروزنده، پلاک ۳۰۵ **تلفن:** ۶۴۱۷۳۱۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	علم زایمان
۴	مروری بر تشریح و فیزیولوژی لگن و دستگاه تناسلی خارجی
۲۸	فیزیولوژی تولید مثل در زنان
۴۲	لقاح، تکامل جنینی و جفت
۶۱	تشخیص حاملگی، فیزیولوژی بدن مادر، ناراحتی‌های جزئی و مراقبت‌ها و توصیه‌های بهداشتی
۱۰۲	بهداشت عمومی در دوران بارداری و توصیه‌های لازم به مادران باردار
۱۱۹	خون ریزی‌های اوایل بارداری
۱۳۵	اختلالات ناشی از حاملگی
۱۴۳	خونریزی‌های قبل از زایمان و اختلالات انعقادی خون و مسائل مربوط به RH و توجه از مادر و جنین
۱۵۶	وضعیت قرار گرفتن جنین در داخل رحم مادر
۱۶۶	مکانیسم زایمان طبیعی
۲۲۹	دوره نفاس
۲۶۸	عوارض ناشی از ناهنجاری‌های لگن و دستگاه تناسلی و ضایعات کانال زایمانی
۲۸۵	عوارض ناشی از ناهنجاری‌های جفت، پرده‌های جنین، بندناف و مایع آمنیون
۲۹۵	عوارض ناشی از انقباضات غیر طبیعی رحم
	عوارض ناشی از ناهنجاری‌های رشد غیر طبیعی جنین، انواع نمایش غیر طبیعی، عدم تجانس سر با لگن مادر و تاثیر آن
۳۱۱	بر سیر مکانیسم زایمان و سقوط بند ناف
۳۳۰	حاملگی‌های دو قلو و چندقلویی
۳۴۰	ارزیابی سلامت جنین طی حاملگی و در حین زایمان
۳۷۳	موارد زایمان با وسایل در مامائی
۳۸۳	اورژانس‌های مامائی
۳۸۹	منابع

به نام آن که جان را فکرت آموخت

سخن ناشر

با توکل به الطاف بی‌بدیل یکتای بی‌همتا در عرصه خدمات فرهنگی از طریق نشر آثار علمی گام نهاده و بر این هدف شهرآب را بنانهادیم.

اهمیت امر نشر را همگان معترف‌اند و سهم نشر در اعتلای فرهنگ جوامع را مؤمن. امید آن که اهلیت را مشمول باشیم و بتوانیم در صحنه فرهنگ پیشبرد اهداف متعالی آن گامی هرچند کوتاه برداریم.

به‌انگیزه تنویر، دست در نشر آثاری خواهیم بُرد تا زمینه‌های منطقی از نظر بازده فرهنگی ساخته باشیم.

شأن طبع و نشر کُتب را ارجح دانسته برنامه‌ریزی شهرآب را برآن اساس در دیدگاه اصلی قرار داده‌ایم.

داعیه کمال یا به دیگر گفته بی‌نقصی را نداریم و با این اعتراف دست طلب سوی آگاهان کشیده‌ایم.

نقد آثار منتشره شهرآب، از سوی هرآنکس را که به فرهنگ و گسترش آن عنایتی است به انتظار نشست‌ه‌ایم و صمیمانه معتقد به این اصل مغتنم هستیم که هدایت دلسوزانه کسان اهل بزرگترین دستاویز، دستیابی به اهداف متعالی است.

انتشارات شهرآب

علی‌اکبر نورانیان

پیشگفتار چاپ دوم

با اعتقاد به پیشرفت سریع علم و دانش و تکنولوژی تفاوت‌های شگرفی بین آنچه امروز می‌آموزیم و آنچه که قبلاً دانستیم وجود دارد. کسانی در حصول به اهداف خود موفق هستند که فراگیری علم و دانش روز را با روند زندگی خود همراه کنند، امیدوارم که در این مسیر، همراه شما باشیم.

چاپ دوم این کتاب با تجدید نظر کلی صورت گرفته است. این تجدید نظر با توجه به ارشادات و راهنمایی‌های اساتید و همکاران که چند سالی زحمت تدریس این کتاب را در دانشکده‌های پرستاری و مامائی مختلف کشور بعهده دارند و نیز پیشنهادات دانشجویان عزیزی که نقش گیرنده پیام را در رابطه با مطالب کتاب عهده دار بودند به عمل آمده است.

این کتاب با وجود فشردگی، کم و کسری ندارد. محتوای مطابق اهداف شناسنامه درس مصوب ستاد انقلاب فرهنگی کشور تنظیم شده و حتماً برای همه آنهایی که به نوعی درگیر کار با زنان باردار و زایمان هستند خواندنش مفید است.

در پایان از کلیه خوانندگان محترم تقاضا دارم با راهنمایی‌هایشان حقیر را مرهون لطف خویش قرار داده و پیشنهادات و نظرات خود را به آدرس انتشارات یا دانشکده پرستاری مامائی دانشگاه علوم پزشکی ایران در میان بگذارند تا در چاپ‌های بعدی مد نظر قرار گیرد.

مهوش دانش کجوری

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

چندین سال است که سرعت گریبانگیر زندگی آرام و بی دغدغه سابق مردم جهان شده است. سرعت در بدست آوردن ها «سرعت در کسب ثروت، سرعت در مال اندوزی، سرعت در دانش اندوزی، سرعت در مسابقات ورزشی و سرعت های دیگر». دو دهه قرن حاضر نیز مشخصه اش جمع آوری اطلاعات و اطلاعات پراکنی به وسیله وسائل ارتباط جمعی می باشد «رادیو، تلویزیون، کامپیوتر و اینترنت» بطوریکه به محض بروز حادثه و یا کشف مطلبی در اقصی نقاط دنیا و یا اتفاقی خبر آن فوراً به کلیه نقاط جهان می رسد.

حال اگر این دو مشخصه سرعت و اطلاعات را با هم در یک زمان بخواهید بدین معنی خواهد بود که اطلاعات و دانش را در کمترین زمان بدست آوردید و در کوتاهترین مدت به علمی که طالب آنید برسید.

کتاب حاضر حاصل جمع آن چیزی است که بیان شد. در عین پر بار بودن مطالب کتاب و آخرین اطلاعات روز را در برداشتن، بسیار موجز نگاشته شده است یعنی در کوتاهترین زمان اطلاعات لازم کافی را به خواننده منتقل می کند.

توفیق همگان را در پیشرفت از خداوند منان می طلبیم که این در رشته علوم پزشکی کاستن آلام بشری است.

در خاتمه توفیق سرکار خانم دانش کجوری را در راهی که در پیش دارند و اهداف عالی آرزو می کنم.

دکتر مجتبی رضائی تهرانی

متخصص زنان و زایمان

مجموعه‌ای که آنرا در پیش رو دارید فراهم آمده از آخرین اطلاعات علمی موجود در مقالات و کتاب‌های معتبر مامائی و پزشکی می‌باشد، که مطالعه سریع و در عین حال فراگیر مسائل رشته مامائی را براساس رئوس مطالب انتخاب شده توسط استاد انقلاب فرهنگی شاخه مامائی در اختیار دانشجویان عزیز مامائی، پرستاری، بهداشت مادر و نوزادان و بهداشت خانواده قرار می‌دهد. تا بتوانند در کوتاه‌ترین مدت دید مناسبی از این رشته بدست آورند. البته این هدف باعث نشد که مطالب بسیار خلاصه بیان شود، فرد می‌تواند پس از مطالعه این کتاب اطلاعات بالنسبه جامعی از مامائی و مراقبت‌های مربوط بدست آورد. مؤلف حداکثر تلاش خود را بکار برده است که کتاب فاقد اشکالات لغوی و مفهومی باشد با این وجود در صورت مشاهده هر گونه اشکال لغوی یا مفهومی مؤلف خوشحال خواهد شد که این موارد به اطلاع او رسانده شود.

مراتب تشکر و قدردانی خود را از زحمات پی‌گیر و بی‌شائبه استاد ارجمند جناب آقای دکتر مجتبی رضائی تهرانی متخصص زنان و زایمان که با مطالعه دقیق این مجموعه مرا در این جهت راهنمایی کرده‌اند تقدیم می‌دارم.

نگارنده از کلیه کتابداران کتابخانه و میدلاین^(۱) دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران که منابع و مآخذ مورد نیاز را در اختیار قرار دادند از صمیم قلب تشکر و قدردانی می‌کند.

در خاتمه از زحمات کلیه افراد که در امور فنی از قبیل حروف چینی، چاپ، صحافی و غیره نقش داشته‌اند صمیمانه تشکر می‌کنم.